

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általatok a katholicusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ czim alatt létesített új lapot mi örömmel helyesljük.) XII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak, 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak: Egész évre 5 ft., félévre 3 ft. 50 kr.,
negyedévre 1 ft 25 kr. — Egyes szám ára 5 kr.
Előfizetheti a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál.

Felélős szerkesztő:
Németh Ödön.

Megjelenik hetenkint 2-szer: szerdán este és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szekesfejérvár, Kigyó-utca 9. szám.
Hirdetések helyenként 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr.

Igazság és törvény.

A város közönségét még jobban felizgatta a vizsgálat eredményének lapunkban történt részletes ismertetése, mert abból meggyőződött a város polgársága arról, hogy ha el is vészett a vádakból sok a vizsgálat során, mégis jutott annyi a fegyelmi választmány elé, hogy annak alapján el kellett volna hivatal vesztésre ítélni egy Seidelt mint Hegyit. Hogy e kétségbevonhatatlan adatok daczára a fegyelmi választmány három gyászvitéze mégis megtartandónak határozta egy Seidelt mint Hegyit, ez a legnagyobb mértékben felingerli ellenök a város polgárságát.

Mielőtt rátérnénk magára a képtelen határozatnak bírálatára, lehetetlen, hogy az egész ügy előzményeit ne ismertetessük, mert hiszen az előzmények azok, melyek megérthetővé teszik azt a páratlan forrongást, a mely az egész városban észlelhető.

Még február hó végén, tehát közel három hónapja, hogy a kir. ügyész kérelmetlen kritikája, mint egy kis hólabta megindult a havas meredeken, hogy utjában önmagát növelje s a végén mint óriási lavina törjön, zuzzon mindent a mit utjában ér.

A kir. ügyész rosszaságát magáévá tette a helyi sajtó, mely kötelességérzetétől áthatva, mint a közérdek becsületes védelmezője, nyíltan és bátran kifejezést adott azoknak az elfojtott panaszoknak, melyek e nagy város minden polgárának lelkét évtizedek óta nyomták. És a panaszok lassanként konkrét vádak alakjában léptek fel s a vádak napról-napra szaporodtak.

Az emberek eleinte bizalmas körben sutogtak, panaszkodtak, később pedig felbátorítva a sajtó tántoríthatatlan magatartásától nyíltan beszéltek, majd pedig hangos szóval követelték a bajok gyökeres orvoslását.

A vizsgálat csak hetek múlva indult meg, akkor is kelleetlenül s olyan módon, hogy jogos képtel támasztott mindenkiben az iránt, hogy az a bűnösök megbüntetését, s a bajok orvoslását célozza. Inkább azt látszott bizonyítani, hogy a bűnösök megmentése a közös érdek s a kitűzött cél.

Nehéz harcot vívtunk e huza-vonával szemben, minden legkisebb eredményt csak nagy fáradsággal vívtunk ki s csak is a bűnös rendszer s annak támogatói iránti kiméletlenséggel bírtuk oda terelni a vizsgálatot, hogy három hónap múlva két bűnös tisztviselőnek ügyében meghozható lett a fegyelmi választmány határozata.

A kiket a városházán folyó rendszer közelebbről érdekelt; a kiket a baráti érzelem vagy más kötelék fűzött a bűnösökhöz, azok felháborodtak s a társas körökben s más nyilvános helyeken hangosan védelmére keltek a városházi rendszernek. Míg egyrésztől magasztalták a gyanúsított tisztviselőket s védelmezték, addig másrésztől kikeltek a sajtó ellen,

— nem szégyeljük elmondani — legjobban lapunk ellen, hogy igaztunk s ártatlanul vádoljuk a bűnösöket.

Talán ha kevesebb önzetlenséggel vagy kevesebb igazságszeretettel küzdöttünk volna a közérdekért. Akkor talán azok az első időben felhangzó vádak elnémítottak, s talán visszavonulásra kényszerítettek volna bennünket. De általánosan ismert most már mindenki előtt, hogy e kellemetlen s fáradságos tolharcban egyedül a közérdek és az igazság vezetett bennünket s kicsinyes érdek sohasem mooskolta be küzdelmeinket.

Nincs abban érdem, ha valaki becsületesen teljesíti kötelességét. mert a ki ezt nem teszi az megvetésre méltó! Lehetetlen azonban azt elhallgatnunk most, midőn e három hónapos küzdelem minden keserűsége eszünkbe jut, hogy sokszor szenvedtünk ez igazságtalanság miatt és sokszor dolgoztunk nehéz szívvel, látva, hogy fáradságunk s önzetlen munkásságunkat a roszakarat miként igyekszik értékétől megfosztani.

Nem tudják azok, a kik meggondolatlanul váradtak, vádoltak bennünket, hogy milyen nehézzé tették azt a munkásságot, a mely egyedül és kizárólag e város érdekeinek volt szentelve, s a mely e nagy érdeket soha egy pillanatra sem rendelte alá semmi más érdeknek. S a kik olyan megvetéssel ítélkeztek mi felettünk, nyugodtan élvezték az élet minden örömét, s pihenték fáradaimukat akkor, midőn mi éjszákantunk idegölő munka mellett. Pedig még azoknak is jobban érdekükben állott, hogy minden vonalon érvényesüljön az igazság, mint nekünk, a kik dolgoztunk másokért s túrtuk a méltatlan támadásokat a közérdekért és az igazságért.

Ilyen három hónapos küzdelem után jutottunk el a fegyelmi választmány határozatahoz.

A többizben nyíltan kifejezett aggodalom, hogy a vizsgálat nem folytatódik kellő lelkiismeretességgel és szigorral, az utóbbi időben bizonyos irányban eloszlott. A vizsgálat eredményéről kiszivárgott hírek kétségelenné tették ugyanis, hogy a Seidel Lajos főkapitány és Hegyi János nyilvántartó elleni vizsgálat szerzett elég adatot ahhoz, hogy e két bűnös tisztviselő a város éléről eltávolíttassék. Nem forsziroztuk, hogy olyan adatok is kerüljenek a vizsgálat kezei közé, melyek a bűnök szigorú büntetését vonják maguk után. Előttünk egy cél lebegett: e várost megszabadítani mindazon emberektől, a kiknek hivatalos működése nem irányult szigorú lelkiismeretességgel a város érdekeire. És azoknak, a kik hajszát emlegetnek, a kik kicsinyes érdekekben vélik alapját támadásunknak, azoknak figyelmét felhívjuk lapunknak előző számaira; olvassák el újra ez ügyben írt cikkeinket s megfogják győződni róla, hogy amint a vizsgálat rendes medrébe látszott térni, sem Seidel főkapitány, sem Hegyi János személyét többé

nem támadtuk. Ha üldözni akartuk volna őket, ha gyűlölet vezette volna működésünket, úgy számos alkalmunk lett volna arra, hogy kihasználjuk az ellenök emelt vádakát a gyűlölet és elkeseredésnek személyük elleni fokozására.

Nem tettük! Azt hittük kétségtelen távozásuk hivatalos állásaikról, s ennél többet mi nem óhajtottunk. Kétségtelennek tartottuk ezt nem csak mi, hanem a város polgársága is különösen azóta, hogy nyilvánvalóvá lett a kir. ügyésznek erőlyes fellépése, a ki a vizsgálat adatait olyan terhelőnek találta, hogy indítatva vezette magát arra, hogy Seidel ellen a a bűnvádi följelentést megtegye a kir. törvényesség előtt.

Minden józan eszű ember ebből azt következtette, hogyha a törvény betűi által korlátolt kir. ügyész négyezer büntetnek nyomait fedezte fel a vizsgálati iratok között, hogy akkor a fegyelmi választmány tagjai, a kiknek nem csak joguk, de kötelességük is határozatuk kimondásánál a közhangulattal is számot vetni; a kik elsősorban is azt kötelesek megállapítani, vajjon a főkapitány bir-e olyan köztisztvallettel, hogy rendkívül fontos és felette kényes állásának ezután is megfelelhessen, a kik kötelesek első sorban is a város érdekeit szem előtt tartani, s a kik pusztán is kizárólag a közhivatali tisztesség kérdésében voltak hivatottak dönteni: hogy akkor azok a férfiak bizonyosan elítélik hivatalvesztésre ezt az embert, a kinek viszatérése a város rendőrségének élére erkölcsi lehetetlenség.

Éppen mert ilyen volt az általános vélemény, azért kellett oly rettenetes felháborodást a fegyelmi választmány ítélete. Az általános elkeseredést nem kis mértékben főlozta az a körülmény is, hogy Seidel főkapitány hónapok óta azt a fenyegetést hangoztatta: hogy vissza fog menni hivatalába és akkor majd boszút fog állani azokon, a kik az igazság s a közügy érdekében eltávolítására közreműködtek, s a kik eltávolítását követelték.

És ki nem volt e nagy város lakói közül azok között, a kiket e fenyegetés illelt? — Egy-két jóbarátját kivéve, mindenki!

Igen tisztelt tagjai a fegyelmi választmányának, kik a főkapitányt állásába visszahelyezték, — nem tudtak erről a tanukkal beigazolható fenyegetésről sem, a mit a lapok többször meg is irtak? És ha tudtak róla: hogyan tartották lelkiismeretükkel összeférőnek, hogy egy város lakosságát kiszolgáltatassák egy olyan ember boszujának, akiről egy pár orvos olyan hivatalos bizonyítványt adott, hogy nagyfokú idegességben szenved, tetteiben beszámíthatatlan és a ki maga is többek előtt hangoztatta, hogy a delirium tremens jelenségeit észleli önmagán?

Ne érzékenykedjenek, ha az önk határozata személyük ellen zudította a polgárság haragját, mert ha egyéb ok nem forgott volna fenn, — a város érdekében pusztán ez alapon is ki kellett volna mondaniok a hivatalvesztést!

De tekintsünk csak végig a vizsgálat iratain s mérlegeljük az önk határozatát a törvény paragrafusai alapján.

Seidel főkapitány ügyében körülbelül 15—20 tanu vallott terhelően, igaz, valamennyi saját ügyében s vallomáskat tanukkal igazolni nem tudták. De hát hogyan védekezett a főkapitány? Egyetlen vádat sem tudott érdemileg megczáfolni s csak pusztá tagadással védekezett.

Ha a törvény rideg betűi s nem lelkiismeretes meggyőződésük lett volna irányítójuk önöknek határozatuk kimondásánál, az összetett bizonyítékok alapján, akkor is hivatalvesztésre kellett volna ítélniök Seidelt.

Tizenöt, husz érdektelen, becsületes ember tanu vallomását önk figyelmen kívül hagyta, illetve megdöntöttek vették a vádlott tagadásával. Önk inkább föltételezték azt, hogy husz becsületes ember hamis tanúságot tesz olyan ügyben, a hol személyes érdekeik nincsenek érintve, mint azt, hogy a bűnös élt az egyetlen rendelkezésére álló eszközzel és mindent tagadott.

De sőt többet mondunk!

A vizsgálati iratok sajnos nem tüntetik fel egész híven a vizsgálat menetét s éppen azért egy fontos körülményét a vizsgálatnak mi említjük fel.

Az a 15—20 terhelő tanu, a polgármester előtt történt első kihallgatásuk alkalmával majdnem kivétel nélkül úgy vallottak, a hogyan a főkapitány kérte tőlük, az az egy-kettő kivételével mindannyian igyekezett menteni a főkapitányt és letagadták annak bűneit, a mi kétségtelenné teszi, hogy nemcsak nem gyűlölködtek a főkapitányra, de sőt messze menő jóindulattal viseltettek iránta.

A második kihallgatás előtt azonban a vizsgáló biztos felhívta valamennyit, hogy oly igazán tegyenek vallomást, hogy vallomásukra esküt kell tenniök s ugyanakkor figyelmeztette őket a hamis tanuzás s a hamis eskü következményeire. Ez a büntető törvényre való hivatalozás verte béka csak a főkapitány elleni

jóindulatukat, s csakis a hamis tanuzástól való félelem bírta őket a való tényállás elmondására.

Fel lehet-e tehát tételezni azt, hogy akik a főkapitány érdekében vallottak akkor, mikor vallomásuk következményeitől nem félték, hogy ugyanezek az emberek, mikor arra figyelmeztetik őket, hogy vallomásukra esküt kell tenniök, akkor kivétel nélkül hamis tanúságot tesznek a főkapitány ellen, kitéve magukat a büntető törvény szigorú büntetésének? Igazán könnyebben feltehetőnek tartották önök ezt a páratlan s a lélektan által semmikép sem indokolható esetet, mint azt, hogy a bűnös főkapitány tesz saját érdekében valótlan nyilatkozatokat, a mely nyilatkozatok helyzetét nemcsak nem súlyosbítták, de a mely nyilatkozatokkal remélhette magát egyedül megmenthetőnek. Hiszen ezt a tagadást minden bűnösnel majdnem kivétel nélkül látjuk ismétlődni, de az valóban páratlan eset, hogy husz kifogástalan tanu, a kinek vádlott iránti jóindulata bebizonyított, kész minden indok nélkül a vádlott ellen vallani akkor, midőn vallomása a hamis eskütételt vonja maga után. Ilyen eset páratlan az igazságszolgáltatás terén és az emberi lélekből meg sem magyarázható az, hogy husz ember érzelmeinek ellenére hamis tanúságot tegyen. Ki tételezheti föl azt, hogy husz embert egyszerre epidemikus roham lep meg, a mely őket a hamis tanúságtételre suggerálja.

Ha ennek a 20 tanunak vallomása sem elegendő arra, hogy a megvesztegetés és a zsarolás büntetését megállapítsa: akkor ki kell ezekre a büntetésekre vonatkozó szakaszokat hagyni a büntető törvénykönyvből, mert a legutolsó hajdu sem oly ostoba, hogy tanuk előtt zsaroljon vagy tanukat hívjon, hogy jelen legyenek megvesztegetésénél, s így e büntények megállapítása lehetetlenség lenne, — ha csak olyan naiv, vagy becsületes gazember nem akadna, a ki a terhelő dolgok elkövetését beismeri.

De nézzük tovább a határozatot.

A fegyelmi választmány megállapította,

hogy a súlyosabb fegyelmi vétség forog fenn. Ezt megállapították szavazat többséggel, s e megállapodás kifejezést is nyert a határozatban. Már most azt szeretnénk tudni, hogy ezt a súlyos fegyelmi vétséget miben állapították meg?

Csak két eshetőség lehet: vagy el fogadták a terhelő vallomásokat igaznak vagy nem!

Ha igaznak vették a vallomásokat, akkor föltétlenül hivatal vesztésre kellett volna ítélniök a főkapitányt, mert a vallomások kivétel nélkül oly súlyos természetű vádak tartalmazzanak, melyek a büntető törvénybe ütköznek és ha ezeket a vádakot beigazoltnak látta a választmány, ugy Seidelt főkapitányi állásától okvetlen el kellett volna mozdítania, mert további hivataloskodása veszélyes a közérdekre.

Ha azonban a vallomások ellenében Seidelt védekezését fogadták el valónak, mely alapon monotta ki a fegyelmi választmány Seidel Lajost a súlyosabb fegyelmi vétségben bűnösnek, a mely minősítés egészen azonos azzal, mely a hivatal vesztést vonja maga után?

Bizony a gondolkodó ember nem képes eligazodni a fegyelmi választmány határozatán!

Az eddig elmondottak mind arra vonatkoznak, hogy a törvény keretén belül, a vizsgálat adatainak mérlegelésénél minő érthetetlen tévedésnek esett áldozatul a fegyelmi választmány többsége.

Most áttérünk a fegyelmi választmány határozatának törvénybe ütköző részeire.

Mindenek előtt idézzük az 1886. évi XXIII. t.-cz., a közigazgatási tisztviselők elleni fegyelmi eljárásról szóló törvény 16. §-át.

Ez a törvény szakasz pedig így szól:

16. §. A fennálló törvények és törvényes szabályok alapján büntetnek, vétségnek vagy kihágásnak tekintendő cselekmények folytán a vizsgálat a büntető eljárás szabályai szerint eszközöltetik.

Ha a közigazgatási uton az arra jogosult hatóságok valamelyike által elrendelt vizsgálatból az tűnik ki, hogy a fenforgó körülmény nem csupán fegyelmi eljárás utján megtorolható vétséget, hanem a fennálló törvények és törvényes szabályokhoz képest

Üti-rajzok Olaszországból.

— A „Fejermegyei Napló“ eredeti tárcaja. —

VII.

Nápoly.

Nem messze az aquareumból láttunk egy fehér márványtemplomot, mely előtt két pálmafa áll, ebben van elhelyezve Virgiliusnak nagy szobra; Nápolyban kívánt eltemetve lenni a nagy római költő, és Agnotus császár teljesítette e kívánságot. A közelben még egy fehér kerek templomban Tasso szobra áll; innen kapta elnevezését a szép Tasso-ut, mely a Posilippora vezet. A „Villa Nazionale“-ból a nápolyi golf déli részét is csaknem teljesen lehet áttekinteni. Itt látjuk először Torre del Greco és Torre del Annunziata fehér házait; szemközt fekszik Castellamare, az ó-kori Stabiae városa; innen Olaszország legművészeibb partit utja vezet Sorrentoba.

Most a vasuthoz kellett sietnünk, mivel Pompejibe készültünk; a tengerparttól a vasut-hoz a város kellő közepén kellett áthaladnunk; nem valami jó benyomást tett reánk maga a város, mely Olaszország legnépesebb városa. Roppant magas házak zárják körül a szűk, sötét utcákat, melyek mindenféle fűfelék maradványok szeméttel vannak borítva. Az igaz, hogy Campollattaro Marchese a nápolyi Sindaio, kinél utazó társaságunk egy küldöttsége tisztelettel, legelőször is azt hangsúlyozta, hogy ne itéljük meg Nápolyt a mai állapot szerint, mert az utcaszépítő már 8 nap óta strikolnak. A város nagyon zajos; a kocsik robogása kora reggeltől késő éjfélig, az ostorpattogás, a ko-

csisok és számarhajcsárok ordítása, a számtalan elárusító kiabálása, mindez minden érzéket megzavaró mozgalom és üzelemm egyesül. Meghatározott órákban, különösen este 9 és 10 óra közt a hírlapelárusítók egész raja özönlő kereszttül orditva az utcákat, az épen elkészült újságokat kínálva. A legterkébb vegyülék Nápoly fontarájában, a Viadi Torodóban ural- kodik.

Csaknem egy óráig kellett gyalogolnunk, míg az aquareumtól a vasut-hoz értünk; hol épen elérjük a Pompeji-féle induló vonatot; 30 percz alatt Rortici Torre del Greco és Torre del Annunziata áthaladva Pompejiben voltunk. Ott mindenek előtt a Hotel Suisse-ben fogyasztottuk el a táviratiag megrendelt ebédet és délután 1 órakor indultunk el a Pompeji kiáratások szemléletére.

Az olasz külügyminiszteriumtól nyert általános engedéllyel Pompejibe is szabad bemenetünk volt, különben személyenkint 2 lira belépti díjat kellett volna fizetnünk. Beléptünk a boltzott kapun is, a Porta Marinán keresztül, széles kocsiuton bejutottunk a holt városba. Az antik járdák által szegélyezett utcák egyenesek és keskenyek és a legszélesebb sem éri el a 8 métert, valamennyi polygon kövekkel kirakva. Még most is látni a csapásokat, a melyeket a kocsik a kövezeten előidéztek. Az utcaszárkók még látni a kutakat, nagy négy-szögletű kőmedenczékét, valamely pogány istenképével díszítve.

Feltűnő Pompeji utcáin a ház frontjainak sajátos díszelenségei; pedig ez antik ház-építésnek különlegességén alapszik. Az antik háznál hiányzott az üveg; és így inkább a belső udvaron összpontosította díszítését; az ut-

czára csak pusztá frontot képez, mely kicsiny, vasrostlyokkal ellátott nyílásokkal van áttörve. A háznak legfontosabb része volt a tabulinum, ebben történt a háznak összes forgalma, itt fogadta a háziur clienseit, itt költötte üzleteit; az atrium a magánéletnek volt szánva; ennek középpontja a Peristylum volt, ebben nyitlak az étkező és háló termek, könyvtár, fürdőszobák, sat.

Minden Pompeji ház majdnem egyformán egy épült, a mint leirtam. Ha most képzeljük a szobákat szép mozaik padlózattal borítva, piros vagy sárga oszlopokkal díszítve, a falakat élénk színekkel festve, az udvarokat kertekké átalakítva, akkor tiszta képet nyerhetünk a pompeji házról, a mely a régiek élvezethajhászó, vidám életének teljesen megfelelt.

A régiek nyilvános életéről is világos szemléletet nyertünk Pompejiben. Ott volt mindjárt a forum, a melyhez a legelső utca egyenesen vezet. A nagy tér Travertinnel volt kiköveztve, a nyugati oldalán van a törvényszéki csarnok (basilica) és az Apolló templom, kisé éjszakakabrá a vásárcsarnokok, délről a városi közigazgatás természetű építkezései (curiák) és legéjszakibb részén egy igen szép Jupiter templom. A lépcsőknek egy kihajlásán, mely valószínűleg szószerk gyanánt szolgált, egy ol-tár állott, a lépcsőkön lovasszobrocskák díszlettek.

Pomeji képezhetne bizonyára a körülötte fekvő helységek középpontját is. Erre mutat a még jó karban levő amphiteatruma, a mely 20.000 ember számára épült; ezen kívül még két kisebb színház maradványai is láthatók.

A város éjszaki végén a Herculaniumi kapu előtt terjed el Pompeji temetője; épen ugy

büntetendő cselekményt képez: akkor azon esetben, ha a fenforgó vétség vagy büntett már tisztán fegyelmi szempontból, a hivatalból való elbocsátás kimondását teszi szükségessé, a fegyelmi eljárás a büntető eljárásra való tekintet nélkül folytatandó és befejezendő; de a közigazgatási bizottság fegyelmi választmánya által a kir. ügyészség, illetőleg kir. járásbíró vagy az eljárásra hivatott közigazgatási hatóság a büntető eljárás megindítása végett szükséges adatok közlése mellett értesítendő; — ha pedig a fenforgó vétség a hivatalból elbocsátást tisztán fegyelmi szempontból nem indokolják, az iratok azonnal átteendők, mely esetben a további fegyelmi eljárás a bűnügynek jogerős ítélettel befejezéséig függőben tartandó. — Az ilyen bűnügyek a bíróságok által mindenkor soron kívül tárgyalandók.

A törvény tehát világosan és kétséghelytelenül kimondja, hogy ha a büntetendő cselekmények látszanak fenforogni, az iratok még ez esetben is átteendők az illetékes bírósághoz, hogyha a fenforgó vétségek tisztán fegyelmi szempontból nem indokolják a hivatalból való elbocsátást.

Mindenekelőtt ez intézkedésből azt látjuk, hogy míg a törvény a szakasz elején külön említi fel a büntetendő cselekmények természetét a vétséget és a büntetést, mint a melyek a vizsgálat folyamán felmerülhetnek, már azon feltevésnél, hogy esetleg a cselekmények természeté felelmi szempontból hivatalvesztést nem tesz indokoltá, teljesen kizárja a büntett cselekményének fenforgását és mint ilyen egyedül és kizárólag a vétséget említi fel. Mindenki előtt nyilvánvaló ebből, hogy midőn büntett eshetősége forog fenn, hogy akkor a fegyelmi választmány a hivatalvesztést ki kell hogy mondja.

És ebben az intézkedésben van körvonala a fegyelmi választmányának hatásköre, a mely kizárólag a fölött van hivatva dönteni, hogy a közigazgatási hivatalnok tisztessége csorbát szenvedett-e, és milyen mértékben? A vétkes vagy bűnös cselekmények jogi alapon való elbírálását s annak büntetését a törvény kizárólag a bíróság kezébe teszi le. De mikor azon esetről intézkedik, midőn a közigazgatási

mint a Via Appia Rómában, ez is mindkét oldalról meglehetősen épségben megmaradt síremlékekkel van körülveve. Ez a legszebb része a holtak városának; igen szép kilátás van innen a Vesuvra. A temető-utca végén fekszik az ugynevezett Diomedes-Villa, nagy kerti ültetvényekkel, egy oszlopcsarnok által szegélyezve. Ezen oszlopcsarnok alatt boltozott pinczefolyosó vezet; itt találták meg 18 asszony és gyermek holttestét, kik élelmiszerekkel ellátva ezen erős boltozat alatt kerestek menedéket. De a hamu a pincze nyílásain is behatolt és a szerencsétlenek már hiába kerestek szabadulást az ajtón keresztül. Mindnyájan megfulladtak; a hamu eltemette őket.

Mielőtt Pompejót elhagytuk, még a kis museumat tekintettük meg. Itt üvegszekrényekben láthatók emberi hullák gipszöntvényei, melyek élethiven mutatják a haldoklók állását és tartását a halálküszölem perzeiben. Nem nagyon kellemes látvány a megkövült, eltorzult arcvonásokat szemlélni, a melyekből a halálfélelem ijesztő érzése oly élénken kisugárzik.

Délután 4 óraker mély gondolatokba merülten hagytuk el a 2000 év előtti maradványokat, és az 5 órai vonattal tértünk vissza Nápolyba. Itt most csapatokra oszolva néztük meg a város szebb utcait, míg az esti óra baha hívott a szállóba, hol nápolyi barátainkkal kellemes beszélgetésben töltöttük az utolsó estét a szép Olaszországban. Hogy felköszöntökben nem volt hiány képzelhetni, mert az olasz még inkább szeret díkeziózni mint a magyar ember.

(Vége.)

hivatalnok tettei a büntető törvénykönyvbe ütköznek ugyan, de sem az egyéni, sem a hivatali tisztességet e cselekmények annyira nem érintik, hogy azok a hivatalvesztést indokolják, akkor teljesen kizártnak tartja a büntett fenforoghatását, mert mint ilyen cselekményeket kizárólag a vétségeket említi.

Nincs a törvény ez intézkedésében benne az, hogy a vétségnek fenn kell forognia, csak az eshetőség van kifejezve, mert hisz a bíróság csak az iratok áttétele után indítja meg a vizsgálatot s a vizsgálat megindítása még nem megállapítása magának a vétségnek. De ezen eshetőségek közül kizárja a büntett lehetőségét akkor, midőn a fegyelmi választmány nem mondja ki a hivatalvesztést. Azaz ennek az eshetőségnek a törvényben való elhallgatása azt bizonyítja, hogy a törvény minden oly esetben, midőn a bűntény eshetősége fenforog, a hivatalvesztést föltétlenül kimondandónak tartja, még az esetben is, ha a törvényszék a büntetést magát meg nem állapítaná. A törvény tehát olyan szigorú mértéket szab a közigazgatási hivatalnok tisztességére, hogy annak becsületéhez még kétségnek sem szabad férnie.

És most nézzük, mi történt a főkapitány fegyelmi ügyében!

Seidel Lajos főkapitány ellen megvesztegetés, csalás, szarolás és sikkasztás miatt a kir. ügyész bűnvádi feljelentést tesz a kir. törvényszéknél, még pedig a vizsgálati iratok alapján. Az ügyészi indítványra a törvényszék meg is indítja a bűnvádi eljárást, a mi kétségtelenné teszi, hogy a büntetendő cselekmények fenforogásának lehetősége meg van. Ennek tudatában, hivatalos tudatában vannak a fegyelmi választmány tagjai s a törvény félremagyarázhatlan intézkedése daczára állásába visszahelyezik a főkapitányt. A fegyelmi választmány határozata tehát a törvényt negligálja!

De csak olvasunk tovább mit mond a törvény.

A törvény még az esetben is midőn pusztán vétség lehetősége forog fenn a következő intézkedést teszi:

„... — ha pedig a fenforgó vétségek a hivatalból elbocsátást tisztán fegyelmi szempontból nem indokolják az iratok azonnal átteendők, mely esetben a további fegyelmi eljárás a bűnügynek jogerős ítélettel befejezéséig függőben tartandó.”

A törvény a közérdek szempontjából tehát annyira meg ovatosságában, hogy még a vétség fenforogásának lehetősége esetén sem tartja megengedhetőnek azt, hogy a hivatalnok elfoglalja hivatalát mielőtt a bíróság jogerősen nyírt meg nem fejezte s az utolsó forum is ítéletében a hivatal vezetés alól fel nem metette.

Mit tett a mi fegyelmi választmányunk, akkor mikor még a vizsgálat standiumában van Seidel bűnügye a törvényszéknél? Megbünteti a főkapitányt 500 frtra és visszahelyezi őt hivatalába akkor, midőn a törvény ezt határozottan megtiltja.

A mult lapunkban a közvélemény felháborodásának adtunk abban a formában kifejezést, a minő formában az egész polgárság fölkebelében megnyilatkozott.

Most megvilágítottuk a fegyelmi választmány határozatát, a mely mindenki előtt érthetővé teszi, hogy egy ilyen határozat, a jelen ígatott viszonyok között valóságos lázongást idézett elő a polgárság körében.

Hegyi János ügyében hozott határozat egészen azonos a főkapitányéval azzal a különbséggel, hogy az ő ügyében magának a fegyelmi választmányunk többsége mondotta ki

azt, hogy többrendbeli büntetnek lehetősége forog fenn, miert is áttette az iratokat a kir. ügyészséghez.

Igazán nagy szerencse, hogy a főispán megfellebbezte ezt a két határozatot s így megakadályozta azt, hogy a leghallatlanabb törvénytelenesség helyezzék vissza hivatalába a két bűnös tisztviselet.

Van azonban ennek a két szerencsétlen határozatnak egy igen üdvös oldala, a melyért igazán örvendünk kell, hogy a három gyászvitész szavazatával megeselekedte a legsikerültebb bukfcenzet, a mit valaha láttunk s a mely jó oldala azt bizonyítja, hogy él felettünk az igazságos Isten, a ki a gonoszok munkáját is a jók hasznára fordítja.

Ez a jó oldala e két törvénytelen határozatnak, az előzőleg közölt 16. §. végső intézkedésében található fel, a mely azt mondja: „Az ilyen bűnügyek a bíróságok által mindenkor soron kívül tárgyalandók.”

Kedves barátaik végzetét siettették tehát határozataikkal, a melyekkel kötelezővé tették a bíróság forumaira, hogy gőzerővel hajtsák keresztül a két bűnügy befejeztét.

És mondja valaki, hogy nincs Isten!

A nemzetközi sajtókongresszus.

Észak Velenceje ez évben ünnepel és a skandináv-orosz ipar- és művészeti kiállítás alkalmával vendégszeretőleg meghívja a művelt világot az együttünnepelésre.

Utolsó bemutatkozása óta 30 év mult el, egy emberlőt, mely a svéd- és norvég nemzetnek ugyancsak elég idő volt, haladásáról a nagy világnak kézzelfogható tanubizonyságokkal szolgálani.

Az utolsó stockholmi kiállítás 1866-ban volt, mely idő óta a svéd-novég ipar és művészet oly rendkívüli haladást tanusított, mely méltán megérdemli azon rendkívüli érdeklődést, a melyet a világ az ezidei északi kiállítás iránt mutat és a mely érdeklődés már most is messze felülhalad minden várakozást.

Azon körülmény, hogy a svéd király, II. Oskár ugyancsak ez évben ünnepli 25 éves uralkodó jubileumát, alkalmat ad a fővárosnak a legragyogóbb ünnepélyek egész sorozatára a melyek a Stockholmban június hó 25-én megnyitandó IV. nemzetközi sajtó kongresszus tagjai részére rendezendő nagyszabású ünnepségekkel kezdődnek.

Ez alkalomból a m. kir. államvasutak a sajtó kongresszus magyarországi tagjai részére társas utazást rendez, még pedig a sajtó képviselői iránti előzékenységből az egész utazás költségeit barmulatos olcsó áron számítja fel.

A külön gyorsvonat mely a sajtó képviselőit viszi június 22-én d. u. 1 óraker indul Budapestről és Bécs—Prága—Drezda—Berlinen át közlekedik még pedig olyan utiprogrammal, hogy Berlinben június 23-án délelőttől estig fognak tartózkodni a kirándulók, a mely idő alatt a várost megtekinthetik.

Az utazás költségeit a Stokholmban való 6 napi tartózkodás (ellátás, étkezés és az összes kirándulások és mulatságok) költségeivel együtt úgy állapították meg, hogy az I. oszt. 225 frt, a II. 190 frt. Ha az alább közölt programon végig tekintünk és hozzávesszük, hogy világ sajtó képviselőinek tiszteletére a tündéri mulatságok egész sorozatát vették fel a stockholmiak, a mely mulatságok e programban egyáltalán felvéve nincsenek; méltán hálával és elismerés-

se kell adóznunk a m. kir. államvasutak menetjegy irodájának előzettségéért, a mellyel a magyarországi sajtónak meghálálni igyekszik a közérdekben folytatott nehéz és fáradságos munkáját.

De különös hálával kell fogadnunk ez előzettséget nekünk a vidéki sajtó munkásainak, mert mint a menetjegyiroda vezetősége ma egy sziveshangú levélben értesít bennünket e kedvezményes utazásban helyet enged lapunk barátai részére is, ugyanazon kedvezményes díjazás mellett, melyet már fentebb ismertettünk.

Éppen ezért felhívjuk Székesfejevről város és Fejérmegye közöségét, hogy a ki a IV. nemzetközi sajtókongresszuson s az ezzel kapcsolatos stockholmi kirándulónak részt venni óhajt ez elhatározását velünk előbb tudatni s egyúttal 50 frt előleget beküldeni sziveskedjék. Az utazásra vonatkozó egyéb fölvilágosítással szivesen szolgálunk ha a Szerkesztőségünkben bárki felkeres.

Csak annyit jegyzünk meg, hogy a jelentkezéseknek okvetlenül június 9-ike előtt kell történnie mert az utazásban résztvenni szándékozók névsorát június 10-ikéig okvetlenül be kell terjesztenünk a m. kir. államvasutak menetjegy irodájának a hol később bejelentéseinket figyelembe venni nem fogják.

Az örökemlékeztető kirándulásnak programjából közöljük a következőket:

I. nap. (Június hó 24-én) este 8-05 érkezés Stockholmba. — Elszállás.

II. nap. (Június hó 25-én) reggeli a szállóban. — A kiállítás megtekintése. — Ebéd a 4000 embert felölelő rendkívül nagy és előkelő „Hasselbacken“-féle vendéglőben, mely a kiállítás egy nagy hiddal van összekötve. D. u. kirándulás Skansen-be, Stockholm egyik legszebb kiránduló helyére. — Itt ez alkalommal ünnepély is lesz. (Itt rendes körülmények között is Gusztáv Adolf stb. korabeli történelmi ünnepségek folynak, leggyakrabban megnyegzők, az eredeti rendkívül érdekes ósdi szokásokkal.) Este találkozás a kiállítás fővendéglőjében („Svanfeld“). — Vacsora.

III. nap. (Június hó 26-án) reggeli a szállóban. — Kirándulás a vasutal Stockholmtól félóránnyira fekvő Saltsjöbaden nevű remek fekvésű kies fürdőhelyre. Az utazás oda hegyeken, völgyeken, alagutakon, hidakon a rendkívül elegáns és kényelmes waggonokban történik, a melyek utvegfalai megengedik, hogy a szemek előtt elterülő páratlan panorámákat a lehető legnagyobb mértékben élvezhessük. Saltsjöbadenben a nyári nap 20 óráig van az égboltozaton, úgy hogy még éjjeli 12 órakerül nélkülözhetőség minden világitó segédeszközt. — Társasbéd az ottani Grand-Hotelben. D. u. visszautazás Stockholmba. — Sétakocsizás a főbb utakon. — Megtekintése a kikötőnek és a „Katarina-Elevator“-nak. (Legjobb magaslat.) Este vacsora, tetszés szerinti időben és pedig úgy a Hasselbacken, mint a Svanfeld-féle éttermekben.

IV. nap. (Június hó 27-én) reggeli a szállóban. — D. e. megtekintése Stockholm nevezettségének, mint a „Nemzeti Múzeum“, „Tudományos Akadémia“, a királyi kastély és a „Riddalholm templom“. — Délben ebéd a Bern-féle nagy étteremben. D. u. Sétahajózás külön hajóval a Mälartavon stb. — Este vacsora tetszés szerint a Hasselbacken vagy a Svanfeld-féle éttermekben.

V. nap. (Június hó 28-án) reggeli a szállóban. — Kirándulás rendkívül elegáns, külön

termes hajóval Drottningholmba. (A királyi szigete.) Drottningholm jelenleg a királyi család nyaraló helyül szolgál és a Mälartó egyik legnagyobb és legszebb szigetén fekszik — ¼ órányira a fővárostól. A tó maga számtalan öböl és csatornával, a melyek mint egy labirintus, végtelenül szegélyezik a sok kisebb nagyobb szigetet, valóságos remeke a természetnek. Drottningholm szigetén versaillei stülusban a királyi család egy gyönyörű kastélya épült, mely a svéd-norvég királyi paloták közül nemcsak a legszebb, hanem a legrégibb is.

Kiránduló társaságunk meg fogja tekinteni a kastély pazar berendezését is, valamint a hozzátartozó óriási parkot. D. u. visszautazás Stockholmba. — Két óraker ebéd a Hasselbacken-féle nagyvendéglőben. — Látogatás a kiállításban. — Este vacsora mint eddig — tetszés szerint — a fenti két étteremben.

VI. nap (Június 29-én) reggeli a szállóban. — Délelőtt fentartva tetszés szerinti sétákra, a város megtekintésére, bevásárlások teljesítésére, a kiállítás meglátogatására stb. D. u. záróebéd (bankett) a Hasselbacken-féle nagyvendéglőben. — A társaság feloszlata.

Nagytakarítás.

A mit évek óta hiában vártunk, a miért hasztalan keresett orvoslást egy egész városrész lakósága, a közbotrány tárgyál fennálló Mann-féle hízaladát a vizsgálására kiküldött bizottság f. hó 21-én betiltotta.

Ez a nagyfontosságú, a környék lakosságára nézve áldásos intézkedés dr. Bierbauer Viktor városi tisztii főorvos ügybuzgalmát dicséri. O volt az, a ki a hízaladát megvizsgálását közegészségügy szempontjából tervehette és sürgette; elismerésünkkel kell adóznunk, hogy ezt az évek óta vajdud, fontos ügyet dr. Bierbauer Viktor tisztii főorvosi működésének első havában megoldotta.

A fent jelzett napon reggel indult ki a vizsgáló-bizottság Reé István helyettes rendőrfőkapitány vezérlete mellett: dr. Bierbauer Viktor városi főorvos, Winkler Vilmos városi főmérnök, dr. Trummer Gyula és Arokay Antal kerületi orvosok, Polczér Péter rendőralkapitány, továbbá Diaballa György és Péntes Imre városi bizottsági tagok s Kiráts Bódog bizotts. jegyző. Délután 2 órára már a város területén levő összes hízaladákat megvizsgálták, mely vizsgálat eredménye a következőkben összegezhető:

Marschall Nándor janicvár-utcai hízaladája egy orvosrendőri, mint építészeti szempontból tekintve teljesen kifogástalan, azonban a bizottság mégis szükségesnek tartotta egy az udvarban levő ürgödörnek kisebb szemétdörré való átalakítását, a mely kizárólag a házban összegyűlt szemétnék és semmi körülmények között a sertés hulladéknak eltakarítására szolgál. — Romsics Imre janicvár-utca 10. szám alatti hízaladájában 40 drból álló állomány találtatott. A bizottság itt 2 köbméteres, vízhatlan mészszele falazott rendesen elzárható ürgödör 14 nap alatt leendő elkészítését és a szennyves viz levezetésére kitéglázott csatorna építését tartotta szükségesnek. — Halbléner József sárcsa-utca 26. sz. alatti hízaladájában 15 drb. állomány találtatott. A hízaladát ellen sem rendőrorvosi sem építészeti tekintetben nincs kifogás, de a bizottság szükségesnek találta elrendelni a sertés hulladék felfogására szolgáló egy mészszele falazott üreg építését a mostani szemétdomb helyet.

Ezután a Mann-féle hízaladára került a sor, hol 207 drb. hízót találtak. A bizottság orvosrendőri szempontból a hízaladát föltétlenül beszüntetését rendelte el, mert a tulajdonosnak bármely körültekintő elővigyázata mellett is a hízalad által terjesztett nagy büz és a sertés hízaladdal járó kártékony fervek felszaporodása a lakosságban nagy közegészségi, mint anyai szempontból is nagy ártalmára szolgálnak. Ugyan

e helyre vonatkozólag a bizottság magáévá tette Diaballa György bizottsági tag azon indítványát, hogy a hízaladát föltétlenül beszüntetendő, még a tulajdonos károsodása esetében is. S ha ez nem történik, a közegészségügyi felügyelőnek a helyszínére leendő kiszállásolása kívánatik.

Csapó István fürdő-utca 2 szám alatt levő hízaladájában, hol 200 darab hízó találtatott, egy jó fedéllel elzárható sárgödör építése kívánatos. — Fábian József tobak-utcai hízaladája engedély hiányában 8 nap alatt beszüntetendő. — Marschall Nándor Palotai-utcsában levő hízaladája, a mennyiben e helyütt csakis vágóhidra kapott engedélyt, 8 nap alatt beszüntetendő.

HIREK.

— Kinevezés. Dr. Schlesinger Illés helyettes járásorvost béró Fíath Pál főispán vaáli járásorvossá nevezte ki.

— Polgári olvasóköri alakult Tordacs községben, melynek alapszabályait a belügyminiszter május 16-án látta el jóváhagyási záradékkal.

— Keresztény fogyasztási szövetekezet lépett életbe Sár-Szent-Miklós községben, melynek alapszabályait a napokban terjesztették fel a belügyminiszteriumhoz jóváhagyás végett.

— Miniszteri rendelet. A belügyminisztérium f. év május 1-én kelt leiratában elrendeli Pelagics Vása által irt és Belgiumban szerb nyelven megjelent „Ki a kihágó és ki a lázító, ki bontja fel a rendet és békét, ki a vagyont és erkölcsöt, a hitet és családot“ című röpiratnak elközbását és megsemmisítését.

— Értesítés! A „Vörösmarty-Kör“ által rendezett és folyó hó 29-én és 30-án tartandó műkedvelői előadásra szóló, — a műkedvelők által el nem vitt földszinti zártszékek, álló és tanuló jegyek, II. emeleti zártszékek, II. emeleti állóhelyek, karzati ülő és állóhelyek jegyei, — nemkülönbén a folyó évi május hó 31-én és június hó 1-én tartandó műkedvelői előadásokra szóló összes jegyek előre válthatók Szekerák és Hornyánszky (Szlávik Zsigmond ur) Nádor-utcai üzletében. Az előre ki nem váltott jegyek kaphatók lesznek az előadások napjain délután 6 órától a színházi pénztárnál. A műkedvelők által igényelt és visszatartott jegyek a kör pénztárnokánál, Pinn István urnál a Fejérmegyei takarékpénztár üzleti helyiségében váltandók ki Székesfejevről, 1897. május hó 21-én. A „Vörösmarty-Kör“ igazgatósága.

— Érettségi vizsgálatok. A főgimnázium VIII. osztályát végzett ifjusága nagyszorgalom-készül az érettségire. Már a kora hajnali órákban ott döngésének poros sáta helyeinek zöld bozóttjai mögött, mint buzgón gyűjtőgető méhecskék, vastag foliánsokkal a hónuk alatt. Az írásbeli érettségi vizsgálatok f. hó 20-án, csütörtökön értek véget és kétheti pihenő illetve előkészületi idő mulva június 5-én veszi kezdetét a szóbeli. A legszebb sikereket kívánjuk hozzá!

— A vicinális áldozata. F. hó 4-én a Székesfejevről—sárbogárdi szárnyvonalon Sár-Keresztúr község határában Török Ferenc kocsi-fékező bizonyosan ittas állapotban a sínkre könyökölt és elbóskolt. Az akkor arra robogó, kavicsot szállító vonat mozdonya elütötte a szerencsétlen s bal karját szétzúzta. A segélyre siető emberek kórházba szállították. A megejtett vizsgálat folyamán felelősség senkit sem terhel.

— Előmunkálati engedély. Kereskedelmi miniszter Vas E. Ferenc részére sárbogárdi vasut állomástól Szilasbáthás, Deégh, Mező-Szt.-György községeken keresztül Lepényig vezetendő helyiérteke vasut építésre adott előmunkálati engedélyt egy évre meghosszabította.

— **Polgári olvasókör.** Az iváncsai polgári olvasókör alapszabályait a belügyminister jóváhagyta.

— **Brutális tanító.** Lapunkban említett cikkünk arról a brutális bánásmódról, a melyben Szirbek József belvárosi tanító egyik tanítványát részesítette. A nevezett tanító ellen az iskolaszék megindította a vizsgálatot s mint halljuk az illető tanítót a vád alól felmentette. Ezuttal nem terjeszkedünk ki a már fentemlített esemény részleteire, nem a vizsgálat eredményére; de egy adattal hozzájárulunk a tanító tanítási módszerének megismeréséhez már csak azért is, hogy az iskolaszék figyelmét felhívjuk a belvárosi iskolában folyó rendszerre. Az előttünk előadott panasz a következő:

Szakál Lajos pékmester előadja, hogy *István* nevű fiát ezelőtt pár évvel Szirbek József tanító, mikor még a felsőváros öreg-utcai iskolában volt tanító, egy számolási hiba miatt fejénél fogva úgy verte a számoló táblához, hogy a gyermek ez ütések következtében még ma is nagyot hall. Annak idején atyja főlháborítva a tanító brutálítása által, fel is kereste a tanítót az iskolában és erővel szavakkal támadta őt meg. Akkor még nem gondolta, hogy a tanító brutálításának István fiára nézve olyan szomorú következményei lesznek, azért nem is tartotta szükségesnek az időben a tanító ellen felesleges hatósága előtt a panaszos feljelentést megtenni. Most azonban, midőn Szirbek József tanítónak *Radosztó Béla* tanítványával szemben követett brutális bánásmódja a nyilvánosság elé került, részben azért, mivel Szirbek József tanító tagadja, hogy tanítványaival brutálisan bánik, főképen pedig azért, mivel atyai szívének minden alkalommal, midőn szerencsétlenné tett fiára néz, nagy keserűséget okoz, hogy Szirbek József tanító büntetlenül teheti szerencsétlenné tanítványait, ez uton kéri az iskolaszéket, mint illetékes hatóságot, hogy a tanítót erőlyesen rendszabályozza meg, nehogy több áldozata is legyen kegyetlen bánásmódjának. De figyelmezteti a szülőket is, kiknek gyermeke Szirbek József tanító keze alá került, hogy igyekezzenek még idejekorán elejét venni annak, hogy gyermekük az ő szerencsétlenné tett István fiának sorsára ne jussanak.

— **Czimbalom vizsgáló.** *Vecsernyé Walter* Anna, városunknak régóta a legjobb hírnévnek örvendő, buzgó zenetanárnője f. hó 29-én tartja meg tanítványainak ez évi czimbalom-vizsgálatát a palotavárosi szent Alajoshoz címzett óvoda helyiségében (Halász-utca 5. sz.). Kezdeté délután 3 órakor. A szép izlésre valló, élvezetesen összeállított, tartalmas műsor a következő: 1. „Loreley“ *) — Magyar népdalok; előadja: *Mészáros Karolin* k. a. 2. „Visszontalálás“ Mendelsohndtól. — Magyar népdalok; előadja: *Pap K. Szeréna* k. a. 3. „Vadászdal“ Rossinittól. — Magyar népdalok; előadja: *Szgray Gizella* k. a. 4. „Csökkeringő“ Offenbachtól. — Magyar népdalok; előadja: *Gadits Béla* k. a. 5. „Induló“ Dobó Katiczától, Allagától. — Magyar népdalok; előadja: *Márkus Margit* k. a. 6. „Részlet Tell Vilmosból“ Rossinittól. — Magyar népdalok; előadja: *Gödör Lajos*. 7. „Home sweet Home“ angol dal. — Magyar népdalok; előadja: *Kováts József*. 8. „Szerelmi mánor“ Godfreytól. — Magyar népdalok; előadja: *Propst Emilia* k. a. 9. „Otthon“ Mazurka, *Mina János*tól. — Magyar népdalok; előadja: *Netzer Fáni* k. a. 10. „Átirat Weber Oberonjából“. — Magyar népdalok; előadja: *Tóth Diané* k. a. — 11. „Te hájas szem“ Reichardtól. „Hymnu“ és magyar népdalok; előadja: *Máder Jenő*. 12. „Aria Mártha operából“ Flotowtól. — Magyar népdalok; előadja: *Simon Teréz* k. a. — 13. „A visszhang“ Kreuzertől. — Magyar népdalok; előadja: *Armuth Margit* k. a. 14. „Tre giorni“ Pergolesától; hegedűn czimbalom-kísérettel előadja: *Weiss Józsa* k. a. és *Gustovic Rudolf*. 15. „Kondorosi

csárda mellett“, magyar ábránd; előadja: *Weiss Józsa* k. a. 16. „Ej dal“ Sambertől; hegedűn czimbalom-kísérettel előadja: *Máder Etelka* k. a. és *Gustovic Rudolf*. 17. „Magyar ábránd“ Erkel és Lányi dalai felett; előadja: *Máder Etelka* k. a. 18. „Szózat“ Egressytől; előadja *Máder Etelka* kisaasszony.

— **Gyilkos záporosó.** Csütörtökön déltájban óriási, kiterjesztett szárnyu, setét szürnyeteghez hasonló felhő lebegett feletünk és folytonosan tömörülve, minden pillanatban veszedélyes csapásával fenyegette a biztos fedél alá menekülőket. Az emberek kiszaladtak az utcára s onnan bámulták a ritka, félelmes felleget; voltak egyesek, a kik a boszuló nevezet sejtették benne, melynek rettenetes haragját a fegyelmi-választmány gyászmagyarkái idézhették elő. Egy marconális alak már gyürkőzött is két könyvére s jelentőségteljes pillantásokkal rögtöní igazságszolgáltatásra hívta fel a körülülőket; hangosan kiabálva Jónás prófeta esetét, s hogy a város csak akkor szabadul meg a végpusztulástól, ha a bűnösöket a tengerbe dobják. Már meg is indult volna, ha józan emberek nem figyelmeztetik az ítélet végrehajtásának lehetetlenségére, miután tudvalevőleg tócsánk, pocsolányaink vannak ugyan bőségben, de azokat a mindent szépítgetni tudó polgármester sem nevezte soha tengernek. Az igazságot szomjazó, emberáldozatot követelő dühét azonban csak a nyakába szakadó zápor hűtötte le. A hatalmas víztömeg a házakba üzött minden embert, a kik már most belülről hallgatók az ablakreszkettető égdörgést s nézték a vakító villámlásokat. Hire járt, hogy a zuhogó zápor elmosta a *Mann*-féle dísznö-hizlaldát, gunyijára a tehetetlen hatóságnak. Egyik közeli villámcsapáskor pedig azt beszéltek, hogy a ménkü belecsapott a városába. Azonban a kik ismerik a magyar közmondásokat, nem adtak hitelt ennek az alaptalan híresztelésnek, mert tudvalevő, hogy a csalámba nem üt a ménkü. Az a villám, mely olyan nagy zajjal csapott le, a Sóstó közelében ütött bele egy terebélyes nagy fába s azt szilánkokra szaggatta. Tőlünk áldozat nélkül vonult el a vihar, de nem volt ilyen kegyes szívű *Pátkán*. Ott a falu végén, a gulyás gunyhájában éppen ebédnél ült a háromtagu kisdéd társaság, midőn megnyiták az ég csatornái. *Pobráni* József gulyás kinézett az ablakon jóságai után s abban a pillanatban lecsapott a villám s agyon-sújtotta. A gyengén épített gunyhó megingott s nagyon megrongálódott, de bámulatos, hogy a bentlőknek, *Pobráni* kivéve, nem történt semmi bajuk. Az elvonuló veszedelmes zivatart napfényes idő váltotta fel s a derült égből mosolygó arcczal szemléli magát az utcáinkon visszamaradt tavacsakában.

— **A Kakas Márton albuma** most jelent meg II. évfolyama 1897. évre. A „Kakas Márton“ című képes hetilap képes véczezeinek és véczezes képeinek gyűjteménye. Ára 50 kr. Kapható a „Budapesti Hirlap“ kiadóhivatalában (VIII., Röck Szilárd-utca 4. szám), a pénz előleges beküldése esetén vagy utánvétel mellett. — Azonkívül kapható: az összes könyvkereskedésekben, minden hírlapelárusitónál, valamint nyári trafikban és az ország minden vasúti állomásán.

— **Öngyilkosság.** *Vereb* községben f. hó 14-én *Varjas* István vetette el magát az életet. Egész életén át nyomorék volt s régi bajaihoz már 5 hónap óta újabb betegség is járult. A nemcsak testileg, de lelkileg is gyenge, gyáva ember nem tudta betegségének végét kivárni, hanem a fent jelzett nap délelőttjén mankójára támaszkodva a szőlők felé indult, a honnan nem is tért vissza többé. Este 7 órakor találták meg holttestét egy prészházban, hol a gerendára felakasztotta magát.

— **Czigány dendi.** Komikus alak, azt meg kell hagyni. Mikor ütött-kopott keménykalapjában s abban a színhagyott, bő nadrágban sétálgat, melyről meglátják, hogy az apjából vágta le, kezében hajlós sétatálcza, ajkai között cigaretta, szemén monokli: ugyancsak mulattatja s bosszantja a közönséget egyaránt.

Legkedvesebb szórakozása volt eddig a vasúti állomás felől jövő idegen urakat megrohanni s addig tartóztatni fel ravasz rimánkodásával, a míg az illeték egy-két fillérrel meg nem váltották kellemetlen helyzetüket. Most azonban, hogy hercegovinai füsttőlög szábjában s monoklival fumigálja a világot, kávéházak előtt ácsorog s a cigarettje füstjét nagy előszeretettel fújja be az idegen lakások ablakába, most már egészen más szórakozással mulattatja magát. Vízitelni jár és pedig szerfelett elegánsan déli 12 órakor. Őt, mint udvarias gentlemant, nem zavarja az sem, hogy ott esetleg az ebédnél ülnek, sőt még el is fogad egyet-mást, nem várva a kétszeri biztató szót. Így történt tegnap is, midőn egy előkelő családnál „tisztelgett.“ A házigazda pompás ebédet adott neki, melynek elfogyasztása után *Horváth* István, mert így hívják a díszes látogatót, cigarettára gyújtott, vette sétatálczáját s a háziasszony lakk-czipőit s elszellett. Őt percz mulva már büszkén sétálgatott az utcákon, a lábain ragyogó czipőket még ragyogóbb arccal nézgetve, sétatálczáját büszkén szubogtatta a levegőben. Csak egy ízben kísértett meg futó-lépést, midőn a háta megett jövő urban az ő délbéli jöltartóját ismerte fel. Beszaladt egy mellé-utczába, a hol *Devia* tudja mi módon, ismét azzal a barátságos ural találja magát szemben. Látva, hogy nincs menekvés, jehntza a czipőket s egy közelében ácsorgó kis leánynak adta, hogy vigye ahhoz az urhoz, ő pedig keréket oldott. A sétatálczáját természetesen nem feledte el magával vinni. De okosan is volt, mert külföldben nem lett volna, hogy mivel porolják ki a rendőrségnél színehagyott, kopott nadrágját.

— **Fodor József fényképészete.** Mind azoknak, a kik hű és szép kiállításra fényképeket akarnak készíttetni, a legmelegebben ajánljuk *Fodor József* fényképész műtermét, mely a *Pribék*-féle helyiségben van az izz. inaház mellett. Ez a tehetséges fiatal fényképész rövid idő alatt valamennyi helybeli versenytársát felülmultha úgy felvételeinek hűsége, mint azok gondos és előkelő kiállításával.

— **Alkalmi vétel.** *Steininger* Sándor üzletében most igen alkalomszerű bevásárlásokat lehet tenni, mivel a legutóbbi tüzeset alkalmával a legcsekélyebb módon is megsérült árak *hatallan olcsó áron* adtnak el. Eladásra kerülnek, mint ilyenek: *csipkék, dínitelmék* s egyéb *női divatárúk*. Aki ez alkalmat felakarja használni, annak ajánljuk, hogy mentől hamarabb keresse fel *Steininger* üzletét, mert ilyen alkalmat nem egy hamar fog a véletlen nyújtani.

— **Egyházi szerek,** zászlók, miseruhák, keresztuti- és oltárképek, esillárok, kegytárgyak, képek és könyvek beszerzésére ajánkozik *Szűts és társa*, a bibornok-érseki és Magyarországi hercegprímásának udvari szállítói. Budapest ten, IV., *Kossuth Lajos-utca*.

Irodalom és Művészet.

Szalay-Baróti történelem. Örömmel jelenthetjük, hogy a *Lampel Róbert* (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. udv. könyvkerekedése kiadóhivatalában, (Budapest, Andrássy-ut 21.) megjelenő nagy milleniumi emlékműnek, a *Szalay-Baróti* „Magyar Nemzet Történetének“ most hozánk érkezett 62763. (kettős) füzetével e monumentális hazai történelemnek a *harmadik kötetbe lett fejezve*. Annyszor s annyi előszeretettel és érdeklődéssel emlékeztünk meg már e nagyszabású irodalmi vállalatról, hogy most már a III. kötet bevezetővel csupán arra szorítkozunk, *Szalay-Baróti* művet újból és újból ajánlani hazánk minden rangu és rendű közönségének. A jobbmódúak kötetenkint s a szerényebb soranak füzetekben szerezhetik be könyvtáruknak számára, s e mű bizvást egyik fődíszét fogja képezni annak. A most megjelent 62/63. III. kötetet befejező füzet előfizetőnek egy rendkívül szép külön műmelékkellettel kedveskedik

Bencsur Gyula jeles festőművésztünk „*Buda visszavétele 1686-ban*” című olajfestményének színnyomata hasonmása. Még két külön mellékletet hoz a kettős füzet, az egyik egy török államokmányi reprodukciója és Frigyes Agost század választó és lengyel királynak arcképe, melyet a hatalmas alaku király kortársra, Kucepczy J. hazai festőművész festett. A szöveg illusztrációi ezek: Pázmány Péter „Kalauzá”-nak czimlapja. Gyöngyösi István aláírása. Zrinyi Miklós költői művei 1651-ik kiadásának czimlapja. A löcei városház tornya. Löcei ház udvara. Kucepczy János. Mányoki Adám.

Irodalmi jelentés. Az illető közönség b. figyelmébe ajánljuk a fölülte érdekes, csinos kiállítású, képekkel díszített eredeti kötetű s egészen új irányu elbeszéléseket, a melyek „*Idegen tujékon*” czim alatt nemokára megjelennek. Ezek minden aggodalom nélkül adhatók a felszerdültek, a gyermekek és növendékek kezébe. A megható jelenetek, a gyönyörű leírások mindenkit elragadnak. Vizsgálati ajánlókul és szünidőkre alig lehetne valami kedvezőbb és üdvösebb olvasmányokat kívánni. Olyanok ezek, melyeknek a gondos szülők s a nevelő intézetek már régen óhajtanak. — *Egyeszerre három kötetet jelenik meg. Az egyes kötetke 50 kr. — I. II. III. együtt 1.40 frt.* A kiadás bérmentes. *Tóth Mike, S. J. Kalocsán, (Pestmegye.)*

VEGYESEK.

□ **A világ leghatalmasabb hajói.** Az ó-korban a legnagyobb hajó, melyet építeni tudtak, 5600 tonnás volt, tehát egy közepes Adria-gőzös nagyságának felelt meg. Ezt a hajót Heron készítette Syraczában és Archimedes személyes vezetése mellett bocszották a tengerre. Modern gőzösek nagyságával összehasonlítva, az 5600 tonnás hajó csak törpének tetszik, tekintünk akár a hadihajókat, akár a kereskedelmi hajókat. Legnagyobb hadihajók jelenleg az „*Empress of India*”, mely 14150 tonnás, azután az „*Italia*”, mely 13898 tonnás és végül egy 11380 tonnás francia hajó, a „*Formidable*.” A nagy Océán-gőzösek valamivel kisebbek; ezek között legnagyobb a Cunard hajózási társaság „*Campania*” nevű hajója, a következő a „*City of Paris*” 10499 tonnás. A legnagyobb francia gőzös a „*Tauraine*”, mely 12.090 tonna vizet képes helyéből kiszorítani.

□ **Uj tüzfeskendező készülék.** Max de Nansouty, az ismert műszaki író, a „*Temps*” hasábjain érdekes adatokat tesz közre egy új feskendőről, melyet jelenleg csak Bostonban használnak, nemokára azonban a párisi község tanácsnak is megvételre fognak ajánlani. Ez a feskendező „automobil” és köolajfűtőre van berendezve. Azt írják róla, hogy működése valóban bámulatos, amennyiben ez a készülék minden percben 70 hektoliter vizet százöt méter magasságba tud hajtani.

□ **A legnehezebb madár.** A levegő szárnyas vándorai közül az Oroszország déli vidékein látható Otis tarda nevű madár a legsúlyosabb. Egy-egy kifejűdött példány 35 kilogrammot nyom, de nem ritka az olyan sem, melynek súlya 38—40 kilogramm. Valamikor e madarak bőségesen tanyáztak Nyugat-Európában is, de onnan már kipusztultak és csak a Dnieper folyam, meg a Kaspi-tenger között elterülő vidéken láthatók. Nagyságra nézve legközelebb áll hozzájuk az ausztráliai kazuár, de ez tudvalegőleg nem tud repülni.

Közzgazdaság.

A föld adója.

Budapest, május 12.

(A. E.) A föld adójának s az ez alapon kivetett mindenféle pótlékoknak csökkentése vagy legalább korlátozása egyike a legsürgősebb feladatoknak, melyek megoldását a közvélemény és a magyar gazdasági élet egyensúlya egyaránt követeli. E követelésnek jogalapja tiszta és világos.

A föld adóját más, a mezőgazdaságra

nézve a mainál sokkal kedvezőbb viszonyok közt alapították meg a kataszteri tisztajövedelem 25/100%-ban. Azóta a tiszta jövedelem országsszerre leszállott, ellenben a pótlékok, a mint azt mindnyájan tudjuk, csodálatos leleményességgel szaporították. Adópolitikánk tehát a helyett, hogy a terheknek az apadó jövedelemmel arányosan való leszállítását vette volna czélba, éppen az ellenkező irányban halad és halad maig is.

A deficzitek éveiben ezt az eljárást menteni talán még lehetet volna. Most azonban deficzitről már évek óta nincs szó, sőt minden alkalommal eldicceskesznek vele, hogy állami fináncziánk helyzete milyen fényes, milyen biztató. Ebből a kedvező helyzetből sokan ki is veszik részüket bőven. Szaporodnak a luxuskiadásokra szánt milliók. Nem volt elég az országos kiállítás deficzitje, máris Párisba megyünk új kiállításra. Emelünk palotát a nem létező magyar ipaművészetnek drágábban, mint a mibe akadémiánk dunaparti palotája egykor került. Engedélyezünk adómentességet új iparos vállalatoknak, sőt ezt kiterjesztjük még a földalatti vasutakra is, sürgősen, gyorsan. Mintha az ország jövője attól függne, vajon a fővárosi mulatni vágyó publikum föld alatt, vagy föld fölött jut-e ki bámulni Ós-Budavár bódéit és erkölcsi tartalomban annyira szűkölködő mutatványait.

Emeljük a czukorra adott kivétel jutalmakat bár ezzel sem igen birjuk talpra állítani ez iparágat, melyet megöl az európai tultermelés és Mac Kinley új vámtarifája.

Lukács pénzügyminiszter elismeri, hogy adórendszerünk hiányos, tele van igaztalanságokkal. Igéri, hogy igyekezni fog eltüntetni az igazságtalanságokat, meghonosítja a helyes és arányos adózást, aztán javaslatot terjeszt be, a melylyel még tágasabb körökre terjeszti ki a házak adómentességét, tehát szaporítja az ellentmondásokat s a földnek terheit súlyosítja adómentelés nélkül is. Jutalmat ad azoknak, kik elfordulnak a nemzet legregibb foglalkozásától és házakba, gyárakba fektetik heverő pénzüket.

A nemzet önmaga veti a fejszét arra a tüzrsre, melyből annyi századon át az erőt szivta. Csoda-e aztán, ha azok, a kiknél az egyéni jólét által teremtett optimizmusnál erősebb a hazafiai érzés, könnyű szerrel reá tudnak mutatni arra a hanyatlásra, melyet a ragyogó máz s a terjeszkedő luxus pompája sem bír eltakarni?

Közvéleményünk elég lassan, eléggé lomában, de kezd állást foglalni. Torda-Aranyos indítja meg az akéziót s példáját követik mások. Legutóbb Somogy közgyűlésén Szalay Imre tett a földadó leszállítására vonatkozó indítványt s az állandóan rossz, sőt újból lanyatló gabonaárak nem fogják engedni, hogy e kérdést elaltassuk. Megoldása nem is olyan nehéz, mint azt sokan hiszik és feltüntetni óhajtják. Állami költségvetésünk hemzseg a legalább is fölösleges kiadások tételéről és mi egyáltalán nem tartjuk megengedhetőnek, hogy ha a magyar államnak nincs ereje arra, hogy a földművelőkön segítsen — Salonikiban és Isten tudja hol üzleteket tartson fön a magyar kereskedés nagyobb dicsőségére. Minek avatkozik olyan dolgokba, melyek a magán tevékenység által oldandók meg, ha nincsen ereje arra sem, hogy polgárai millióinak kifogástalan adórendszert rendezzen? Mért halmoz el bizonyos rétegeket kedvezésekkel, mikor a nemzet nagy tömegével szemben a kizsákmányoló adózás szegényétől sem birja magát tisztára mosni?

Ilyen politikát lehet egy darabig követni, de örökké büntetlenül nem. A baj csak az, hogy itt nem a bűnösök, hanem az ártatlanok isszák meg a mulasztások levét.

* **Adók szaporodása.** Frigyes főherceg magyar-óvári uradalmá abból az alkalomból, hogy a német gazdák meglátogatták, érdekes füzetben közli az uradalom gazdasági és adózási adatait. Ezek szerint 1852-től 1895-ig az egyenes adó 13.284 frtről 64.655 frtra, azaz nem kevesebb mint 386%-kal emelkedett. 1852-ben a termő földre holdanként 66 krajczár,

1895-ben pedig 2 frt 15 krnyi egyenes adó teher esett. Legerősebben emelkedtek a községi terhek 557 frtről 9303 frtra. 1850—59-ben a buzatermés értéke holdanként 71 frt 10 kr. volt, 1890—94-ben a buzatermés értéke holdanként 80 frt 72 kr. volt. Ha ezzel az eredménnyel a terhek szaporodását szembe állítjuk, nem nehéz belátni, hogy a buzatermelés jövedelme, dacára a jobb művelésnek és költséges beruházásoknak, tetemesen leszállott. A mezőgazdaság válságát erősen megérzik a nagy uradalmak ma is, hát még azok a kiknek nincs módjukban magukon könnyen segíteni.

* **A selyemtenyészési felügyelőség** Bicske község előljáróságát selyembubó-beváltással bizta meg.

* **Járványok.** Nagyperkáta községben a szarvasmarhák között hólyagos kiütés járvány lépett fel. — Nagy-Perkáta községhez tartozó Barátlakás-pusztán és Pátka községhez tartozó Belmajorban sertésvész ütött ki.

* **Gazdasági Egyesületek Szövetsége.** A földművelésügyi m. kir. miniszter 26645. sz. alatt kelt leiratával az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” ügyis, mint a „Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségé”-nek központja, alapszabályait jóváhagyta. Ezen miniszteri jóváhagyás zárkóvát képezi azon két évtizedes küzdelemnek, a melyet a gazdák közönsége a mezőgazdasági érdekképviselet országos szervezése érdekében folytatott. Igaz, hogy a szervezés csak társadalmi uton sikerült, de annál nagyobb dicsőségére szolgált ez a magyar gazdák közönségnek, mely éppen akkor, a mikor a válság legnagyobb, mutatja az ő életrevalóságának legkiválóbb jeleit. A „Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségé”-nek eddig az „O. M. G. E.”-en kívül 35 tagja van s így a gazdasági egyesületek többsége már csatlakozott a szövetséghez. Nem szenved kétség, hogy a mint a szövetség működését megkezdi, úgy a gazdasági egyesületek kisebb része is ahhoz csatlakozni fog. A szövetség működését a május hó 29-ére egybehívandó első szövetségi végrehajtó-bizottsági alakuló ülésével kezdi meg, a mely a szövetségi iroda felállítására, a szövetség folyó és jövő évi költségvetésének megállapítására, az O. M. G. E. és a szövetség ügyrendje stb. stb. felett fog határozni.

* **Párisi nemzetközi kiállítás.** Az 1900-ban Párisban tartandó nemzetközi kiállításon Magyarország részvételét a törvényhozás 3 millió korona hitel megszavazásával tette lehetővé. Magyarországnak részvételére nézve az előmunkálatok immár megis kezdődtek. Amde azt kérdezzük, hogy pusztán azért, hogy a kiállítás élén álló néhány korifeus szereplési vágya kielégíttessék, érdemes-e ennek a szegény országnak akkora áldozatot hoznia. Mert mindenki jól tudja, hogy az országgyűlés által megszavazott összeg csak az állami hozzájárulást fűdözi, hol van még a magánosoknak, a kiállítóknak privát áldozata, a melyek készségét a millenárius kiállítás amugy is a végső igénybe vette. Különösen áll ez a mezőgazdaságra. A kormány vámpolitikája maholnap teljesen lehetetlenné teszi, hogy terményeinkkel a külföldön sikerrel versenyezhessünk, azért tehát, hogy csak azt mutassuk be Párisban amink van, de a mit ott értékesíteni úgy sem tudunk, valóban kár. Iparunk Párisban a francia, angol, német és amerikaival úgy sem fog versenyezhetni. Vajjon ily körülmények között igazolt-e, hogy a kiállításnak minden részében oly nagy áldozatokkal résztvenni kényszerítettek? Véleményünk szerint csakis azon speciális csoportokban kellene részt vennünk, a melyekben Magyarország üzleti érdekei előnyt szerzhethetnek. Ez sokkal hasznosabb és kevésbé költséges vállalkozás lenne és a kiállítás rendezésére szánt összeget kulturális és közgazdasági szükségleteink némi fedezésére fordítva, jobban szolgálnók érdekeinket, mint bizonytalan értékű kiállítással pályáskodni, a melynek keserű levét még évekig fogjuk sinyleni.

Apró hirdetések.

E rovatban kösöltt egy-egy hirdetésnek, ha lakcím nincs kitéve 4 soros terjedelemben egyszeri kösítésre 30 kr. Minden további sor 4 kr. — Ha az apró hirdetés 6-szor vagy ennél többször adatik fel, megjelenésenként 20 kr-rt számítják föl.

Ertesítéseket ájtalamul ad a kiadóhivatal bárkinek, zárt levelekre, ha 5 kros válasz-bélyeg mellékeltetik válaszol.

Kiadóhivatali üzenetek.

„Becsületes Nő“, „Csendes Otthon“ levélük van a kiadóhivatalban. „Árva leány“-nak levél megy.

GAZDATISZT

keresztény, 48 éves, ki 25 évi működése alatt szerzett nagy gyakorlottságával úgy a belső, mint a külső teendőket mintaszertien végzi, azonnali belépésre vagy július elsejére ajánlkozik. Czim a kiadóban.

KIADÓ

2 csinosan butorozott világos nagy szoba. Mindkettőben két-két ágy van. A bérbeadás igen mérsékelt árért történik. Tudakozódhatni a kiadóhivatalban.

FELOLVASÓNÓ

és társalkodónéknak ajánlkozik fiatal művelt uri leány. Czime a kiadóhivatalban.

VIG KEDÉLYŰ

előkelő családból való leány ajánlkozik előkelő urhölgy mellé a fürdőidényre szórazokozató társul, esetleg utazásához utitársul. Ertesítést ad a kiadóhivatal.

HÁZVEZETŐNŐI

állást keres egy a háztartás minden ágában jártos fiatal hölgy. Legszívesebben papi házhoz menne, vagy mint anya-helyettes, árva gyermekek mellé. Ajánlatok „Csendes Otthon“ czim alatt a kiadóhivatalba küldendők.

ELADÓ BILIÁRD.

Eladó egy forgatható biliárd asztal, teljes szereléssel. Czim a kiadóhivatalban.

BUTOROZOTT SZOBA

kiadó magános urnak takarítással együtt. Czim a kiadóhivatalban.

KITÖMÖTT ÁLLATOK

igen jutányos áron kaphatók. Czim a kiadóhivatalban.

GAZDAASSZONYNAK

ajánlkozik tisztességes, sorstól üldözött, intelligens, fiatal özvegy, csakis papi házhoz, hol lelki gyakorlatokban részesülhet; jó gazdasszonyi bizonyítvánnyal bir, jó főző. „Becsületes nő“ czimen a kiadóhivatalba.

FIATAL ÁRVA

leány, igen jó családból való, mint házi-asszony keres alkalmazást uri családnál, esetleg magános öreg urhoz is elmegy. Ajánlatokat „Árva leány“ czimen továbbit a kiadóhivatal, a hol egyuttal a czim is megtudható.

Pénztárosnő

kerestetik 25 frt óvadék mellett. Értekezhetni „Rózsaszigeti“ fürdőtelepen.

Kőrösi Gyula

épület- és butor asztalos üzlete

Székesfejervárott,

Jókai-utca 16. szám.

ALAPÍTTATOTT 1871.

SZÁMMER IMRE

könyvnyomdája (gőzerővel)
KÖNYVKÖTÉSZETE
ÉS LEVÉLBORÍTÉK-GYÁRA

* SZÉKESFEJERVÁROTT. *

Készít minden néven nevezendő

KÖNYVNYOMDAI MUNKÁKAT.

Raktárt tart kész nyomtatványokból:

Városi és községi előjárók és árvaatyák számára. Szolgabírói hivataloknak. Ügyvédek, járásbírók és végrehajtók részére. Róm. kath. és ref. lelkesi hivatalok számára. Takarékpénztárak, segély-egyletek, kaszinók és olvasóköri részére. Uradalmak, bérlok és gazdák számára. Gyógyszertártulajdonosok részére. Kereskedők, iparosok és ipartársulatok számára. Szállodatulajdonosok és vendéglősök számára.

Továbbá:

IRÓPAPIROK, LEVÉLBORÍTÉKOK és LEVÉLPAPIROKBÓL

nemkülönb

IRODAI SZEREKBŐL:

tinták, írónok, valódi acél- és réztollak tollnyelek, peesétviaszok s több effélékből jutányos árak mellett!

Meghívó-, belépti-, czim- és látogató-jegyek dísszen!

ARANY ÉREM.

— 1885. —

ARANY ÉREM.

Császári és királyi udvari szállító, a koronás aranyéremkereszt tulajdonosa
AZ „ARANY SISAKHOZ.“

ROSENTHAL H. KATONAI EGYENRUHA, HADIFELSZERELÉSI GYÁRA

A m. kir. I., IV., V. honvéd-kerületek tisztii egyenruházatainak, a Ferencz József nevelőintézet, a fő- és székváros m. kir. államrendőrsége és a Bács-Bodrog vármegyei rendőrség szükségleteinek szerződéses szállítója.

FŐ-ÜZLET:

V. Gizella-tér 1. sz.
(Haas-féle palota.)

BUDAPESTEN Gyár: VI., Bulyovszky-u. 39.

FIÓKÜZLETEK:

SZÉKESFEJERVÁR,
Kossuth-utca 18.

LEMBERG,
Kopernikus-utca 9. szám.

POZSONY,
Hid-utca 4.

Minden fegyvernembeli tényleges és tartalékos tiszttek, hadapródok és egyévi önkéntesek, teljes felszereléseik, a m. kir. csendőrség, rendőrség, tüzoltók, stb. egyletek egyenruhái a legjutányosabb árak mellett készítettnek.

Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

A SZÉKESFEHÉRVÁRI TAKARÉKPÉNZTÁR

saját hivatalos helyiségeiben

EGY TELJESEN TÜZ- ÉS BETÖRÉS-MENTES

PAN CZÉL-SZOBÁT

rendezett be.

Ezen helyiség padlója, boltozott mennyezete és minden négy oldalfala erős páncél sinekből készült sűrű hálózattal van bevonva, melyre ismét keményített nehéz acél páncél-lemezek vannak erősítve; az egész helyiség tehát minden oldalról acélpánczállal van körülveve, úgy hogy abban betörni emberi előrelátás szerint egyáltalában nem lehet.

Ezen páncélszobában értékpapírok, okmányok és értéktárgyak megőrzésére alkalmas, vert vasból készült, külön-külön elzárható.

72 PÉNZTÁRI REKESZ (SAFE)

is van elhelyezve, melyeket a t. cz. közönségnek rendelkezésére bocsájtnak csekély évi 10 és 15 frt díjért.

Ilyen rekesz bérlése teljesen pótolja egy biztonság tekintetében a rekesz tűz- és betörés elleni biztonságáról tel nem érő költséges szekrény beszerzését és elhelyezését.

Midőn ezen új berendezést a t. cz. közönségnek hecses tudomására hozzuk, egyuttal annak megtekintésére tisztelettel meghívjuk.

Az igazgatóság.

Jó ajánlatokkal rendelkező

ÜGYNÖKÖK

alkalmazást nyehetnek magas jutalék mellett a legnagyobb osztrák faredő-gyárnál, hol e szakmába vágó munkák készítettnek.

Goldschmied és Schvab

Prága-Bubna.

Legolcsóbb és legjobb

BEVÁSÁRLÁSI FORRÁSI

a legolcsóbb és legelőször

jégszekrényekben

PICK MÓR

bádogos üzletében, Nádor-utca.

Ugyanitt

megkaphatók az ujonnan érkezett csinos mosdó készletek, pompás madár kalitok saját készítményű fürdő-kádak, egész konyhaberendezések, legjobb világítással bíró álló- és függő-lámpák, különféle fagyalt-gépek, ugyszintén

épületmunkálatok

u. m. fedések, csatornázások stb. a legolcsóbban elvállaltatnak.

Hirdetések

felvétetnek kiadóhivatalunkban jutányos áron.

Csak csekély

HAVI RÉSZLETFIZETÉSRE

kaphatók!

Legujabb divatu tavaszi-gallérok és kabátok.

Kész férfi- és gyermekruhák

minden nagyságban. Kanavász, vászon és minden e szakmába vágó

czikkek, valamint

ingek, gallérok és lábravalók, nap- és esernyők dus választékban.

— Nagy raktár asztal- és futó-szőnyegekben. —

LŐWY ADOLF + + + + +

+ + + + + **SZ.-FEHÉRVÁR.**

(Felmayer mellett.)

TEJES MENYASZONYI KEZELVEKET ELVÁLLALOK.

— ICSÉKELY HAVI RÉSZLETFIZETÉSRE —

IFJ. FÜSTER IMRÉNÉ

butorraktára és kárpitos-üzlete Sz.-Fejérvárott, Iskola-u. 10.

Ajánlja saját gyártmányu:

háló, ebédlő, szalon és uri szoba berendezéseit, melyek művészi kivitelben mindenkor raktáron vannak.

Egész lakosztályok bebutorozása rövid idő alatt izlésesen és jutányos áron készítettnek.

ANTIK, ROKOKÓ, BAROCK-STYLÜ BUTOROKAT SAJÁT RAJZAI és TERVEI SZERINT KÉSZIT.

Elvállal tapettázásokat jótállás mellett.

Butortermei a nagyközönség rendelkezésére állanak és bármikor megtekinthetők.

Nyomatott Szammer Imrénél, Székesfejérvárott.